

Spis treści

Wstęp 9

Część I

Rozdział 1. Doświadczenia starożytne 15

Egipt 16

Mezopotamia 16

Grecja 18

Rzym 24

Tradycja żydowska 31

Tradycja wczesnochrześcijańska 33

Rozdział 2. Średniowiecze 35

Bizancjum 35

Świat islamu 37

Zachód – ewolucja pieniądza 41

Zachód – ewolucja doktryny 46

Zachód – odbudowa kredytu 49

Doświadczenia chińskie 55

Rozdział 3. Hiszpańskie srebro 57

Pieniądz 57

Kredyt – epoka Fuggerów 64

Kredyt – epoka Genuńczyków 66

Kredyt – epoka Amsterdamu 69

Kredyt – rozwój bankowości w pozostałych krajach 73

Ewolucja doktryny 74

Rozdział 4. Pierwsze stulecie pieniądza papierowego 78

Pierwsze emisje pieniądza papierowego. Powstanie Banku Anglii 78

System Johna Lawa 80

Późniejsze kryzysy finansowe XVIII w. 82

Dalsze doświadczenia monetarne 84

Ewolucja doktryny 91

Ewolucja bankowości komercyjnej 94

Rozdział 5. Era Gold Standard 99

Doświadczenia monetarne 99

Przebieg cyklu koniunkturalnego 104

Poglądy ekonomistów na tematy monetarne	107
Ewolucja bankowości	110
Kształtowanie się narodowych systemów finansowych	113
Rozwój bankowości ponadnarodowej. Eksport kapitałów	128
Rozdział 6. I wojna światowa i próba powrotu do Gold Standard	130
Finansowe aspekty I wojny światowej	131
Finansowe skutki wojny. Problem zobowiązań i reparacji	132
Inflacje i stabilizacje powojenne	135
Finanse drugiej połowy lat dwudziestych. Problemy bankowości komercyjnej	144
Poglądy ekonomistów na problemy monetarne	146
Doświadczenia radzieckie	148
Rozdział 7. Wielki kryzys i zwrot w sprawach monetarnych	152
Wielki kryzys i początki interwencjonizmu – ujęcie problemowe	152
Wielki kryzys i początki interwencjonizmu – przebieg wydarzeń	155
Finansowe aspekty II wojny światowej	165
Rozdział 8. Bretton Woods	173
Powstanie systemu z Bretton Woods	173
Powojenne stabilizacje walutowe	176
Działanie systemu z Bretton Woods	179
Rozpad systemu z Bretton Woods	190
Działalność bloków walutowych	191
Problemy bankowości	193
Rozdział 9. Monetaryzm i globalizacja	196
Kryzysy naftowe lat siedemdziesiątych	196
Zmiany doktryny ekonomicznej	198
Zwrot monetarystyczny w polityce gospodarczej	200
Kryzys zadłużeniowy lat osiemdziesiątych	202
Na drodze do euro	207
Problemy bankowości. Liberalizacja rynków finansowych	212
Problemy lat dziewięćdziesiątych	216

Część II

Rozdział 1. Wielka Brytania, imperium brytyjskie i państwa sukcesyjne 223

Anglia 223 Wyspa Man 228 Wyspy Normandzkie 228 Szkocja 229 Irlandia 229 Kanada 230 Nowa Fundlandia 232 Australia 232 Nowa Zelandia 233 Afryka Południowa 234 Suazi 234 Lesotho 234 Botswana 234 Namibia 235 Dawna Brytyjska Afryka Wschodnia 235 Kenia 235 Uganda 235 Tanganika 235 Somali 236 Dawna Brytyjska Afryka Centralna 236 Zambia 237 Malawi 237 Rodezja/Zimbabwe 237 Dawna Brytyjska Afryka Zachodnia 237 Nigeria 238 Ghana 238 Gambia 238 Sierra Leone 238 Egipt i Sudan 238 Dawne brytyjskie posiadłości śródziemnomorskie 240 Cypr 240 Malta 240 Gibraltar 240 Dawne Indie brytyjskie i strefa rupii 240 Indie 241 Pakistan 242 Cejlon/Sri Lanka 242 Birma/Myanmar 242 Nepal 243 Bhutan 243 Seszele 243 Malediwy 243 Mauritius 243 Afganistan

243 Kuwejt 244 Bahrajn 244 Katar 244 Zjednoczone Emiraty Arabskie 244 Oman 244
Aden 245 Jemen 245 Dawne posiadłości brytyjskie na Dalekim Wschodzie 245 Straits
Settlements 245 Borneo 245 Sarawak 245 Malezja 245 Singapur 245 Brunei 245 Hong-
kong 246 Dawne posiadłości brytyjskie w Ameryce 246 Brytyjskie Indie Zachodnie 246
Jamajka 247 Saint Christopher i Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Antigua
i Barbuda, Dominika, Grenada, Anquilla i Montserrat 247 Trynidad i Tobago 247 Gujana
247 Barbados 247 Belize 247 Bahamy 247 Kajmany 247 Bermudy 248 Brytyjskie Wyspy
Dziewicze 248 Turks i Caicos 248 Falklandy 248 Wyspa Świętej Heleny 248 Dawne po-
siadłości brytyjskie na Pacyfiku 248 Papua-Nowa Gwinea 248 Fidżi 248 Nowe Hebrydy/
Vanuatu 248 Nauru 248 Kiribati i Tuvalu 248 Wyspy Gilberta i Ellice 248 Tokelau, Niue,
Wyspy Cooka 248 Pitcairn 248 Samoa Zachodnie 248 Tonga 249 Wyspy Salomona 249

Rozdział 2. Stany Zjednoczone 250

Teksas 257 Hawaje 257 Filipiny 257 Liberia 258 Puerto Rico 259 Guam, Wyspy Dzie-
wiczne Stanów Zjednoczonych, Samoa Amerykańskie, Marynary Północne, Palau, Mikro-
nezja, Wyspy Marshalla 259

Rozdział 3. Francja, imperium francuskie i państwa sukcesyjne 260

Kolonie afrykańskie 268 Benin, Burkina Faso, Niger, Senegal, Togo, Wybrzeże Kości
Słoniowej 269 Czad, Gabon, Kamerun, Kongo, Republika Środkowoafrykańska 269 Gwi-
nea 269 Mali 270 Mauretania 270 Madagaskar 270 Komory 270 Majotte 270 Reunion
270 Somali Francuskie/Dżibuti 270 Algieria 271 Tunezja 271 Maroko 271 Indie Fran-
cuskie 272 Indochiny 272 Wietnam 272 Laos 273 Kambodża 273 Polinezja Francuska,
Nowa Kaledonia, Wallis i Futuna, Nowe Hebrydy 273 Saint-Pierre i Miquelon, Martynika,
Gwadelupa, Gujana Francuska 274 Haiti 274

Rozdział 4. Hiszpania, imperium hiszpańskie i państwa sukcesyjne 275

Maroko Hiszpańskie 277 Ceuta i Melilla 277 Tanger 277 Sahara Hiszpańska 277 Ifni 277
Gwinea Równikowa 277

Rozdział 5. Portugalia, imperium portugalskie i państwa sukcesyjne 278

Macao 280 Timor Portugalski 280 Indie Portugalskie 280 Angola 280 Mozambik 281
Gwinea Bissau 281 Wyspy Zielonego Przylądka 281 Wyspy Świętego Tomasza i Książę-
ca 281

Rozdział 6. Ameryka Łacińska 282

Argentyna 282 Chile 285 Urugwaj 286 Paragwaj 288 Boliwia 288 Peru 290 Wielka
Kolumbia 291 Kolumbia 291 Wenezuela 292 Ekwador 294 Panama 294 Zjednoczone
Prowincje Ameryki Środkowej 295 Kostaryka 295 Nikaragua 296 Salwador 297 Hondur-
as 297 Gwatemala 297 Meksyk 298 Dominikana 300 Kuba 300 Brazylia 302

Rozdział 7. Holandia, imperium holenderskie i państwa sukcesyjne 304

Holenderskie Indie Wschodnie/Indonezja 306 Holenderska Nowa Gwinea/Irian Za-
chodni 307 Holenderskie Indie Zachodnie 307 Antyle Holenderskie 307 Aruba 308
Surinam 308

Rozdział 8. Belgia, imperium belgijskie, państwa sukcesyjne i Luksemburg 309

Belgia 309 Kongo Belgijskie 310 Katanga 311 Ruanda i Burundi 311 Luksemburg 312

Rozdział 9. Kraje skandynawskie 313

Szwecja 313 Dania 315 Duńskie Indie Zachodnie 317 Duńskie Indie Wschodnie 317
 Grenlandia 317 Wyspy Owcze 317 Norwegia 317 Spitsbergen 319 Islandia 319 Finlandia 320

Rozdział 10. Szwajcaria i Liechtenstein 321**Rozdział 11. Włochy, imperium włoskie i państwa sukcesyjne 324**

Państwa włoskie przed zjednoczeniem 324 Państwo Watykańskie 327 Libia 327 Etiopia 328 Erytrea 328 Dodekanez 328 Fiume 328

Rozdział 12. Niemcy 329

Kolonie niemieckie 331 Niemiecka Afryka Wschodnia 331 Ciaoczou 331 Republika Federalna Niemiec 333 Niemiecka Republika Demokratyczna 333

Rozdział 13. Monarchia habsburska i państwa sukcesyjne 335

Austria 335 Czechosłowacja 338 Czechy 340 Słowacja 340 Węgry 340

Rozdział 14. Polska 343

Wolne Miasto Gdańsk 348

Rozdział 15. Rosja, ZSRR i państwa sukcesyjne 353

Rosja 353 Tatarstan 358 Litwa 358 Łotwa 359 Estonia 359 Ukraina 360 Białoruś 361
 Mołdowa 361 Republika Naddniestrzańska 361 Gruzja 361 Abchazja 362 Armenia 362
 Azerbejdżan 362 Kazachstan 362 Uzbekistan 363 Turkmenistan 363 Kirgistan 363 Tadykistan 363

Rozdział 16. Bałkany 364

Rumunia 364 Bułgaria 365 Dawna Jugosławia 368 Niezależne Państwo Chorwackie 369
 Wolne Miasto Triest 370 Nowa Jugosławia 370 Słowenia 370 Chorwacja 371 Macedonia 371
 Bośnia i Hercegowina 371 Albania 371 Grecja 372 Wyspy Jońskie 373 Kreta 373
 Epir i Tesalia 373

Rozdział 17. Turcja i Bliski Wschód 375

Turcja 375 Syria 376 Liban 377 Palestyna 377 Izrael 377 Autonomia Palestyńska 378
 Jordania 378 Irak 378 Arabia Saudyjska 379 Królestwo Hidżasu 379 Iran 379

Rozdział 18. Daleki Wschód 381

Japonia 381 Chiny 387 Mandżukuo 388 Chińska Republika Ludowa 389 Tybet 389
 Tajwan 389 Syjam/Tajlandia 389 Korea 390 Korea Północna 390 Korea Południowa 391
 Mongolia 391

Bibliografia 393**Indeks jednostek monetarnych 413****Indeks osób i instytucji finansowych 423****Spis tabel 456**